І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV. Ч. 82. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 1-го ТРАВНЯ 1957 П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MAY 1, 1957 No. 82. VOL. LXIV.

ТРУМАН ЗАЯВЛЯЄТЬСЯ ПРОТИ СКОРОЧЕННЯ ЗАКОРДОННОЇ ДОПОМОГИ

Канзас Ситі. — Під час переслухань, ведених конґресовою підкомісією для закорд. справ в різних стейтах ЗДА з метою встановити погляд громадянства на справу закордонної допомоги, зізнавав разом з іншими колишній президент ЗДА Геррі Труман. Він заявив, що драстична редукція закордонної допомоги в цьогорічному бюджеті була б фатальною для справи миру. „Нашою ціллю — підкреслив Труман — є мир у світі і єдине, чого ми бажаємо, то це оминути третьої світової війни і не розтратити решти наших сил і засобів на її готування." Головним супротивником З'єдинених Держав Америки — за словами Трумана — є сьогодні Москва і вона є головною причиною всіх трудноців. Москва розбудувала і розвинула свої ресурси з допомогою рабської праці, але їй не повелося зробити світ комуністичним і поразки в цьому вона зазнала навіть у Східній Европі. Можна прислухатися до таких чи інших совєтських миролюбних пропозицій, але не можна залишати ні на мить своїх рушниць і гармат, ані теж резиґнувати із своїх оборонних заходів. На думку Трумана треба здійснити врешті плян створення постійної збройної сили Об'єднаних Націй, передбачений в статуті ОН, бо втримати мир у світі можна не словами, а тільки з допомогою міжнародної збройної сили. Якщо іде про закордонну допомогу, то важливішою, на думку Трумана, є не мілітарна допомога, але допомога економічна. За нескорочування закордонної допомоги заявилася більшість переслухуваних разом із Труманом представників громадянства. Тільки деякі з них, як наприклад, член демократичної партії і колишній генеральний прокуратор Міссурі Джан Т. Баркер критикував дуже рішуче програму закордонної допомоги, заявляючи, що кожен доляр на цю допомогу є втраченим грошем. і що Москва висміває всі заходи ЗДА, зв'язані з допомогою для закордону.

Президент визнав деякі частини Тексасу за райони катастрофи

Даллас, Тексас. — В стейті Тексас 11 днів падали безперервно дощі, які в деяких місцевостях були дійсними зливами або бурями з градом. Внаслідок дощів вилили ріки, і тисячі осіб мусіли залишити свої доми. В місті Грефорд внаслідок обриву хмари населення ізольоване від інших місцевостей. В двох місцях вода забрала з собою два цементові мости, один із них був 500 стіп завдовжки. Десятки місцевостей залиті водою, і губернатор Прайс Деніел звернувся до президента Айзенгавера, щоб визнав деякі повіти за такі, в яких заіснував стан крайньої необхідности. Президент погодився на пропозицію губернатора, і тепер ці повіти зможуть діставати федеральну допомогу. Дощі падали в стейтах: Кентокі, Колорадо, Луїзіяна і Ню Мексіко. Подекуди ще в горах падав сніг і град. Найбільша повінь спричинена рікою Сабіна, і бюро погоди передбачає там дальші зливні дощі. Президент вислав депешу до губернатора Деніела, в якій висловив глибоке співчуття населенню, яке потерпіло від повені. 11 осіб втопилося під час дощів, які тривають вже 11 днів, і які мають падати аж до суботи, 4-го травня, як це заповідає бюрого погоди. В Тексасі кілька ра[illegible] панувала посуха, а тепер після неї прийшла катастрофа повені.

Найвищий Суд ЗДА анулював заборону неграм студіювати в Жірард каледжі

Вашингтон. — Найвищий Суд ЗДА анлював заборону неграм студіювати в Жірард каледжі в Филаделфії. Ця заборона існує від 1848 року, але Найвищий Суд одноголосно визнав її за незаконну тому, що той каледж є під зарядом стейту Пенсилвенії, а 14 поправка до конституції забороняє всяку расову дискримінацію. Згідно з цією поправкою стейти не мають забороняти своїм громадянам користати із законів, які є рівні для всіх громадян. Найвищий Суд ЗДА ще в 1954 році скасував сеґреґацію в публічних школах, а тепер той давніший закон застосував до филаделфійського каледжу Жірард. Найвищий Суд ЗДА уневажнив рішення Стейтового Найвищого Суду Пенсилвенії ,який був вирішив, що 14 поправка до конституції не відноситься до каледжу Жірард. Купець Жірард вмер 1831 року і залишив 6.000.000 долярів на школу для „білих хлоп'ячих сиріт". Цю школу відкрито в 1848 році, її маєток від того часу дуже збільшився. Цією школою заряджувало місто Филаделфія, але від 1869 року керівництво над школою перебрав стейт Пенсилвенія.

В АМЕРИЦІ

● **Французький президент** Рене Коті, прибуде до ЗДА і 8-го червня буде присутній на святі закінчення шкільного року в Ляфастт Каледжі в Істон, Па. Того дня цей каледж відзначатиме 200-річчя з дня народження героя американської революції і героя Франції — маркіза де Ляфастта.

● **Астрономи** пригадують що вже голим оком можна спостерігати комету „Аренд-Роляндa". Хвіст цієї комети такий прозорий, що крізь нього можна бачити зорі. Найкраще видно цю комету зараз після 8-ої години вечора в північно - західній частині неба на 33 ступнів від горизонту. Комету „Аренд-Ролянд" від[illegible]ив астроном того самого імени 8-го листопада 1956-го року.

● **Американське товариство** для вивчення серця „Амерікен Гарт Ассосіейшон" видало книжку про високе тиснення крови, яку можна набути в філіях цього товариства. Коло 5.000.000 людей слабують на високе тиснення крови. Брошура називається „Гай Блад Прешюр (Гіпертеншен")".

● **Колишній англійський прем'єр** Антоні Іден 29-го квітня залишив шпиталь у Бостоні, Массачузетс. Один тиждень він житиме коло Бостону, а потім від'їде до столиці Канади, Оттави, де буде гостем ґенерального губернатора.

● **Американський спортовець** Гаролд Конноллі разом із своєю дружиною, колишньою чеською спортовкою Ольгою Фікетовою, відвідавши державного секретаря Джана Фостера Доллеса, подякував йому за те, що своєю заявою допоміг його дружині дістати дозвіл на виїзд із Чехословаччини. Вони запізналися на Олімпіяді в Австралії.

● **Демократичний конґресмен** Кларенс Кеннон заявив, що це було б „державною катастрофою", якби Джордж М. Гомфрі зрезиґнував із становища секретаря скарбу. Вперто кружляють чутки, про те, що Гомфрі має зрезиґнувати.

● **Джеймс Дженкінс** із своєю дружиною в Бюн Акорді в Алберті (Канада) справив „золоте весілля". З цієї нагоди з'їхалися п'ять сестер, загальний вік яких становить 419 років. Найстарша сестра має 90 років, друга з черги — 84, дві молодші близнючки — по 79 і наймолодша — 87 років. Всі вони живуть в різних містах Алберти.

● **Виконний секретар** організацій квейкрів „Амерікен Френд Сервіс Коміті" Луїс М. Госкін домагається, щоб уряд допустив до ЗДА більше втікачів із східньо - европейських країн.

Труднощі при ухвалюванні законопроєкту про охорону громадянських прав

Вашингтон. Урядовий законопроєкт про охорону громадянських прав попав у пастку в Конґресі, і тепер немає виглядів, щоб його можна було ухвалити ще на цій сесії Конґресу. Законопроєкт про охорону громадянських прав перейшов через відповідні комісії в Палаті Репрезентантів, і тепер він находиться в Комісії Правил, голова якої обіцяє вислати його до повної Палати Репрезентантів при кінці травня. Але в Сенаті цей законопроєкт натрапить на великі труднощі, бо сенатори, які походять із південних стейтів, і які противляться ухваленню цього законопроєкту, можуть вести проти нього обструкцію, виголошувати промови на комісіях і тим способом не допустити до його ухвалення. В Сенаті пропонують різні доповнення до урядового законопроєкту, які також вимагають довшої дискусії.

Президент вертається з Джорджії до Вашинґтону

Огеста, Джорджія. — Президент Айзенгавер 30-го квітня вертається з Огести в Джорджії до Вашинґтону. Президент відпочив в Огесті і позбувся свого кашлю, який мучив його від дня інавґурації — 21-го січня. Пресовий секретар Білого Дому Джеймс С. Гаґерті заявив журналістам, що Президент тепер кашляє дуже рідко, а не так, як це було досі. Пані Айзенгавер прибула до Вашинґтону вчасніше, щоб доглядати над приготуваннями до офіційних прийнять, які мають відбутися в Білому Домі. Президент вніс новий законопроєкт про скасування Корпорації Фінансової Відбудови. Айзенгавер визначив на 9-го травня двопартійну конференцію, на якій має обороняти запропоновані урядом видатки на допомогу закордонові, які поважно зменшили в Палаті Репрезентантів. Айзенгавер буде старатися про те, щоб Конґрес ухвалив і інші законопроєкти, які уряд предложив.

Дж. Міні передав першотравневе вітання за залізну заслону

Ню Йорк. — Президент об'єднаних робітничих спілок ЗДА Американської Федерації Праці і Конґресу Індустрійних Організацій Джордж Міні передав з нагоди 1-го травня через Радіо Визволення своє вітання для робітництва поза залізною заслоною. У своєму посланні він висловив солідарність американського робітництва з волелюбними робітниками всього світу і з їх прагненням вирватися з-під ярма нелюдської експлуатації і поневолення. Зокрема підкреслив Міні у своєму вітанні геройську боротьбу мадярського і польського робітництва і гордість з того, що саме робітники стають в перші лави борців за свободу. Американський світ праці — за словами Міні — почуває відповідальність за долю робітництва в усьому світі і своїм завданням ставить встановлення демократичних свобід і свободи праці для робітників усіх націй, усіх вір і всіх рас. Головною основою праці і діяльности вільного спілчанства є братерська солідарність. Так, як вільне робітництво світу боролося колись проти фашизму і нацизму, воно бореться сьогодні теж з такою самою енерґією і проти всіх форм і виявів комуністичної диктатури.

В НЮ ЙОРКУ ВІДБУВСЯ 5-ий З'ЇЗД ОУРДП; М. ВОСКОБІЙНИК ОБРАНИЙ НА ГОЛОВУ

Ню Йорк. — Упродовж минулої суботи і неділі, 27 і 28-го квітня, тут у приміщеннях Українського Народного Дому відбувся п'ятий з черги з'їзд Об'єднання Українців Революційно - Демократичних Переконань у ЗДА, політичної групи, яка ідеологічно зближена до европейської Української Революційно-Демократичної Партії (УРДП), що її очолює відомий діяч, письменник і публіцист, теперішній голова Української Національної Ради п. Іван Багряний. В результаті з'їзду обрано нову центральну управу ОУРДП в ЗДА, на чолі з п. Михайлом Воскобійником, який недавно приїхав уже на постійний побут до ЗДА. У програмі з'їзду були ідеологічно - програмові та організаційні справи. Під час з'їзду програмові доповіді виголосили пп. Микола Степаненко та Мих. Воскобійник, а проф. Шинкар, дотеперішній голова Об'єднання, мав звітну доповідь. У доповідях, як і в дебатах над ними, окрему увагу віддано справам допомоги визвольним змаганням українського народу та боротьби проти московського імперіялізму. В рямках з'їзду був влаштований в суботу, 27-го квітня ввечорі, бенкет, яким проводив видатний діяч того угрупування, голова Комісії, що підготовляла з'їзд та член Політичної Ради УКК п. Валентин Новицький.

Під час бенкету, який включав також відповідну мистецьку програму, виступали з короткими привітами - промовами проф. Іван Паливода від Представництва УНР в ЗДА, проф. Мих. Ветухів від УВАН, проф. Лев Шанковський від Т-ва Учасників Визвольної Боротьби України, ЗП УГВР та ОУНз, та інші. Адв. Мих. Пізнак, що вітав з'їзд від У. К. Комітету, прочитав надіслані привітання З'їздові з Білого Дому та від ряду законодавців і губернаторів. На бенкеті був приявний також голова УНС та президент УКК п. Д. Галичин. В результаті з'їзду, в якому взяло участь біля 180 осіб в цьому 67 управнених до голосування делеґатів, що заступали вісім Відділів Об'єднання з різних місцевостей ЗДА, обрано нову управу в такому складі: п. Мих. Воскобійник — голова, а пп.: Мик. Степаненко, Петро Шинкар, Валентин Новицький, Іван Куравський, Кость Приходько, Леонід Чудовський, Іван Татарко і Іван Проскурня — члени управи. До Контрольної Комісії обрані: Ст. Кулик, Леонід Керейко і Юлій Нагорний, а до Суду Чести: Анатолій Галан, Василь Баланюк і Сергій Євсєвський. Схвалено також відповідні резолюції.

В Англії помер Андрій Бідось

Лондон. — Ще в суботу, 13 квітня, тут в одній з місцевих лікарень помер, проживши заледви 35 років, відомий на европейському терені і поза ним, заслужений та відданий українській визвольній справі діяч сл. п. Андрій Бідось, бувший вояк Украніської Дивізії. Покійний походив з Бережанщини, Західня Україна. В Англії був творцем і видавцем дитячого журналу „Юні Друзі", як теж організатором курсів українознавства. Від кількох років Покійний був постійним дописувачем до „Свободи". Осиротив дружину, дочку і сина.

Москва погрожує „поважними наслідками" йорданської кризи

Москва. — Совєтський Союз скидає вину за кризу на Середньому Сході у зв'язку з подіями в Йорданії на західні держави, зокрема на З'єдинені Держави, та погрожує „поважними наслідками', які, мовляв, можуть вийти з цієї ситуації. У цій справі совєтське міністерство закордонних справ проголосило окрему заяву, а московська „Правда" подала водночас на цю тему велику статтю. Совєти на типово большевицький лад перекручують всю ситуацію, закидаючи Заходові „поглиршування напруження" та вмішування у внутрішні справи середньо - східніх країн. Вислання Шостої американської фльоти до східньої частини Середземного моря було — за висловом совєтської заяви — „одвертою військовою демонстрацією проти арабських держав". Вона виявила — твердять большевики — „справжній імперіялістичний зміст так званої доктрини Доллеса-Айзенгавера". Совєти йдуть у своєму фальшуванню фактів так далеко, що пов'язують доктрину Айзенгавера з англо-французьким наїздом на Єгипет осінню минулого року, пов'язуючи теж той тодішній наїзд із теперішніми подіями в Йорданії. Тоді, мовляв, був Єгипет ціллю „імперіялістичної атаки", а тепер стала Йорданія. Совєти нарікають, що три західні великодержави відкинули совєтську суґестію відбути спільну нараду у справі Середнього Сходу, а тепер не дали ще відповіді на останню совєтську ноту з 19 квітня ц. р., яка пропонує спільну заяву з осудом вживання сили у вирішуванні середньо - східніх проблем. За твердженням большевиків, „змову" проти Йорданії та взагалі всіх інших середньосхідніх країн затіяли „американські мультімільйонери", які хочуть підпорядкувати своїм інтересам цілий Середній Схід.

Західня Німеччина проти Совєтських погроз

Бонн. — Остання совєтська нота з погрозами під адресою Німецької Федеративної Республіки на випадок озброєння її війська атомовою зброєю та взагалі приміщення на її території складів ядрової зброї, як частини арсеналу військ НАТО, не зробила на офіційні німецькі кола більшого враження, як лиш спроба політичного шантажу і грубої пропаґанди. Німецька преса пригадує мужнє становище таких малих держав, як Данії, Норвеґії чи Туреччини, які не злякалися совєтських погроз та відповіли Совєтам, що це внутрішня справа кожної суверенної держави вирішувати способи своєї оборони. За коментарями німецької преси, совєтська нота мала на увазі вплинути на наради Ради НАТО, які починаються в столиці Західньої Німеччини 1 травня ц. р. На ці наради, присвячені якраз проблемі оборони, пристосованої до теперішньої атомової доби, прийдуть коло 500 чужих дипломатів із 15 держав НАТО і коло 100 додаткових закордонних журналістів. 15 міністрів закордонних справ відбуватимуть триденні офіційні наради, щоб осягнути одностайне становище в проблемі оборони. Західньо-німецький міністер закордонних справ Гайнріх фон Брентано складе при цій нагоді офіційну заяву, у відповіді на совєтську ноту шантажу. Однак, за твердженням обсерваторів, німці не хочуть загострювати взаємин з Москвою і не відкличуть заповідженої конференції з Москвою для справи торговельних взаємин.

В Італії судять грабіжників скарбу Муссоліні

Рим. — В 12 років після того, як трагічною смертю згинув італійський диктатор Беніто Муссоліні з рук комуністичних партизанів, почався у Падуї сенсаційний процес аж проти 35-ох обвинувачених, здебільша комуністів, за вбивство, крадіж, шантаж і грошеві зловживання, у зв'язку саме з убивством Муссоліні.. Річ у тому, що коли Муссоліні і гурт його найближчих приятелів та співпартійців були розстріляні недалеко містечка Донґо над озером Комо, близько швайцарського кордону, куди Муссоліні старався був продістатися, — зник без сліду великий скарб, вивезений фашистівським диктатором. Тільки нечисленні предмети з того скарбу виринули потім випадково, мабуть внаслідку малограмотности його грабіжників, які не орієнтувалися, що саме попалось їм в руки, як ось, напр., викинена на смітник корона етіопського імператора Гайле Селассі, вивезена італійцями з Етіопії після воєнного наїзду на цю країну. Знавці обрахували, що вартість пограбованих тоді комуністами речей, що їх мав Муссоліні, становила коло 18 мільйонів долярів. Загально вважають, що за ті гроші комуністи м. і. збудували в Римі палац, в якому вміщається головна їхня кватира, і тому й той палац зоветься популярно „Палацом Донґо". Головним обвинуваченим в оцьому процесі є Данте Горрері, комуністичний посол до парляменту , який 1[illegible] років тому був секретарем комуністичної партії на окрузі Комо. Йому й іншим обвинуваченим закидається убивство кількох осіб, втаємничених у пограбування маєтку, м. і. друкарщиці, що списувала інвентар, команданта місцевого відділу комуністичних партизанів, його приятельки й інших таких осіб. Комуністична партія в Італії може бути страшенне скомпромітована цим процесом, на яких покликано 300 свідків. Між ними є й найближча рідня Муссоліні.

Англійський уряд закидає опозиції — послух комуністам

Лондон. — Англійський міністер закордонних справ Селвайн Ллойд закинув опозиційній Партії праці, що вона у своїй акції проти дальших атомових дослідів і взагалі проти атомової зброї йде по комуністичній лінії. Комуністам, казав Ллойд, залежить на тому, щоб виеліменувати Англію з кола держав, які мають атомову зброю. Він рішуче відмовив в імені уряду відкликання заповідженого першого експериментального вибуху водневої бомби на Різдвяних островах на Тихому океані. Має це статися перед першим серпня ц. р. і вже виїхав на далекий Схід Вільям Пенні, науковий керівник того вибуху. Ллойд ствердив можливість обмеження експериментальних вибухів у таких трьох стадіях: 1) реєстрування вибухів в Об'єднаних Націях, 2) договір про обмеження вибухів і 3) договір про повну відмову від усяких дальших експериментальних вибухів. Ллойд висловив надію, що такий остаточний договір можна буде скласти „в недуже далекій майбутності". Селвайн Ллойд виголосив промову в англійському парляменті в понеділок 29 квітня у дебаті над справами оборони країни.

ТУРЕЧЧИНА ГРОМАДИТЬ ВІЙСЬКА НАД КОРДОНОМ СИРІЇ

ЙОРДАНІЯ ДІСТАЛА ДОПОМОГУ ВІД ЗДА НА 10 МІЛЬЙОНІВ ДОЛЯРІВ. — КОРОЛЬ ГУССЕЙН НЕ ХОЧЕ ШВИДКОЇ ЗУСТРІЧІ З ПРЕЗИДЕНТАМИ СИРІЇ І ЄГИПТУ.

Анкара. — Хоча турецька преса, спутана строгим пресовим законом, нічого про це не пише ,а військові кола заперечують, наче б щонебудь знали про рухи військ в напрямку до Сирії ,проте в напрямку на південь поїхали поїзди з військом, а шляхами на південь посунули танкові частини. Загально вважають, що над північним кордоном Сирії Туреччина зосереджує свої війська, між ними 5-ту змоторизовану бриґаду, у зв'язку з останніми подіями в Йорданії. Неназваний за іменем речник турецьких офіційних кол звернув увагу, що московські большевики помагають Сирії поставити сильну армію і що та армія стаціонована ближче до кордонів Туреччини, як кордонів Ізраїлю. Ото ж, мовляв, і Туреччина мусить прийняти деякі заходи обережности. Водночас — заявив він — Туреччина хоче пригадати Сирії, що вона має також інші проблеми, не тільки інтриґи на терені Йорданії й апетит поділити Йорданію. За часописними коментарями, зосереджування турецьких військ над кордоном Сирії стало найважливішою причиною, чому Сирія раптом присмиріла і стишила свій первісний галас проти короля Йорданії Гуссейна.

Тим часом Гуссейн вернувся з відвідин у савді-арабського короля Савда, який поінформував його про розмови, що велись наприкінці останнього тижня в Ріядаг, столиці Савді Арабії, з представниками Єгипту і Сирії. Король Гуссейн буцім то відмовився зустрітись в найближчому часі з найвищими представниками Єгипту, Сирії і Савді Арабії на новій спільній конференції. Для такої конференції тепер, мовляв, „не є відповідний час". Однак офіційно уряд Йорданії далі стоїть на становищі, що нічого не змінилося в ситуації названих чотирьох арабських держав, які устійнили спільну плятформу на з'їзді голов цих держав в Каїро 27-го лютого ц. р. Таку заяву склав йорданський міністер закордонних справ Самір Ріфай. Запитаний журналістами про відношення до доктрини Айзенгавера, Ріфай відповів, що покищо уряд не вислав запрошення спеціяльному амбасадорові през. Айзенгавера Ричардсові, який роз'їздить по країнах Середнього Сходу з пояснюванням істоти цієї нової американської середньо - східньої політики. Зате Ріфай признав отримання від ЗДА 10-мільйонової допомоги. За інформаціями з американських джерел ,цих 10 мільйонів дано Йорданії в рямцях допомоги закордонові ,а не з 200-мільйонового фонду Президента, признаного у зв'язку з „доктриною Айзенгавера". Офіційно сказано, що ЗДА уділили Йорданії цю допомогу у признанні зусиль, зроблених її королем для збереження самостійности і непорушности території Йорданії. Йорданія дістала була загалом від ЗДА, почавши від 1952 року, 32,737,000 долярів. Міністер Ріфай заявив, що Йорданія з вдячністю прийме від кожного допомогу, якщо тільки вона не пов'язана з будь-якими політичними передумовами. В Йорданії триває спокій. Воєнний стан в країні зберігається ще в силі.

Японія хоче відкликатись до Міжнародного Трибуналу в справі атомових вибухів

Токіо. — Японський уряд плянує зголошення скарги до Міжнародного Трибуналу в Гаазі в справі заповідженого Англією експериментального вибуху водневої бомби на Різд'вяних островах на Тихому океані. Японський уряд стримується з остаточним рішенням в цій справі до часу вислухання звідомлення спеціяльного амбасадора др-а Масатоші Масушіта, який виїздив був до Англії, Риму і Вашинґтону, щоб добитись припинення англійських і американських експериментальних вибухів, які страшенне хвилюють японське громадянство. Цей японський учений і дипломат вже вернувся до Японії. Він конферував подорозі з головою Міжнародного Трибуналу у Гаазі про можливості зголошення такої скарги. Англія й Америка стоять на становищі, що поки нема міжнародного договору про розброєння і поки існують з СССР перегони у зброєнні, м. і. також щодо ядрової зброї, не можливо припинити дослідні вибухи, бо воно вможливило б большевикам осягнути в цій ділянці перевагу над західнім світом. Японці вважають, що такі вибухи небезпечні для людського життя і здоров'я і що в першій мірі наражені мешканці японських островів, найближчих географічно до місця експериментальних вибухів.

У СВІТІ

● **У Бонні,** столиці Німецької Федеративної Республіки, відбудеться в днях 2—4 травня ц. р. засідання Ради НАТО (15-х держав Північно - Атлантійського пакту), в якому візьме участь і державний секретар Джан Ф. Доллес. Він викликав до Бонну Джеймса Ричардса, спеціяльного амбасадора през. Айзенгавера, який вівідав дев'ять держав в Африці й Азії, виясньюючи їм істоту так званої доктрини Айзенгавера, що стосується Середнього Сходу. Ричардс перебуває тепер в Еритреї, в Африці. Він нараджуватиметься з Доллесом відносно своїх майбутніх відвідин в арабських державах, настроєних проти нього комуністичною пропаґандою.

● **Китайські комуністи** видадуть візи американським журналістам, якщо вони захочуть приїхати до Китаю — запевняє кореспондент англійського бюра Ройтера з Пейпінґу. У Вашинґтоні вирішують справу, чи можна дозволити журналістам поїхати в професійних цілях до комуністичного Китаю. Пейпінґ, мабуть, обмежить перебування американських кореспондентів коротким часом, піддавши їх відповідній „опіці" янголів-хоронителів.

● **Генрі Рейнер,** колись чільний австралійський артист-маляр, покінчив самогубством на 55-му році життя в Лондоні, отруївшись світильним газом. В останній війні під час німецького налету на Лондон, він був поважно ранений в плече, внаслідок чого не міг більше малювати і впав у велику нужду.

● **Вільгельм Пік,** „президент" Східньої Німеччини, поважно хворий. В офіційному комунікаті сказано, що лікарі приписали йому повний спокій, і тому він „покищо" не приймає відвідувачів. Пік має 81 рік. Недавно в Берліні кружляли чутки, що він спаралізований, але про це не було ніякої згадки в пресі. Вільгельм Пік — вихований у Москві фанатичний комуніст, один з основоположників німецької комуністичної партії, що тримається лише підтримкою Москви.

● **У Південно - західній Туреччині** в багатьох містах і містечках стався в минулий четвер землетрус. Найбільше потерпіло надбережне місто Фетіє навпроти острова Родос. У тому місті що має 5,500 мешканців, 15 осіб згинули, а багато поранено. На острові Родосі згинуло 11 осіб. 21 особа згинула від землетрусу в центральному краю.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОДВІЙНИЙ ШАНТАЖ

Довга низка совєтських нот, переданих урядам різних держав з попередженням, що Совєтський Союз не толеруватиме атомового озброєння цих країн і що вони неминуче зазнають відплатних акцій, і то атомовою зброєю, доповнилася ще однією нотою, зредаґованою незвичайно гостро і провокативно. В суботу минулого тижня міністер закордонних справ СССР, Андрей Громико, вручив західньо-німецькому шарже д'афер Гайнріхові Нортові офіційну ноту, в якій совєтський уряд „попереджає" Західню Німеччину, що коли вона дозволить на озброєння своєї армії атомовою зброєю і на розташування чужих атомових баз на своїй території, то, на випадок війни, стане першою жертвою нищівної атаки і у висліді — одним „великим цвинтарищем".

За своїм змістом і інтенцією ця нова совєтська нота є брутальною погрозою вбік Західньої Німеччини, не зважаючи на те, що совєтський уряд застерігається, щоб її не трактували, як погрозу чи спробу застрашення, а тільки, мовляв, як „звернення уваги на реальний стан речей і справ у Західній Европі". Це „звернення уваги" виявляється на ділі в таких „ствердженнях", як те, що одна тільки гідроґенна бомба може спаралізувати всі життьові центри Західньої Німеччини з її надмірно густим населенням і з її дуже сконцентрованою індустрією, і що на випадок війни будуть застосовані не тільки атомові бомби, але й далекосяжні ракети та гідроґенні бомби всіх типів. Далі совєтська нота пригадує долю, що її зазнали у висліді скинення атомової бомби японські міста Гірошіма і Наґасакі, як і жахливе знищення, що його зазнала Німеччина під час другої світової війни від звичайних, неатомових бомб.

Висилаючи такі ноти, як остання до Західньої Німеччини, чи недавні до Норвеґії і Данії, Москва, з одного боку, заперечує право цих країн на самооборону, а з другого — протестами проти здогадного атомового озброювання цих країн хоче закрити свої власні поквапні й наполегливі заходи для озброєння атомовою зброєю своєї власної і сателітної армій. Погрожуючи країнам Західньої Европи суцільним знищенням і доведенням їх до стану „великих кладовищ", Москва рівночасно шантажує своє населення і сателітних країн, що й воно може зазнати такої самої долі у висліді атомової війни. Терени з надмірною густотою населення і з великою концентрацією індустрії існують не тільки в Західній Німеччині. Існують такі терени, як стверджує „Ню Йорк Таймс", і в Україні, і в області Москви та Ленінграду, в Маґнітогорську, Свердловську, Новосибірську, Хабаровську і Владивостоці.

Шантажуючи західньо-европейські держави, зокрема членів НАТО, погрозами і застрашуванням, щоб убити в них волю до спротиву і відвести їх від тих чи інших оборонних заходів, Москва здійснює водночас заплянований на широку скалю другий провокативний шантаж: використати евентуальну поквапну, нехай покищо і декларативну, реакцію Заходу і його провідних урядових і громадських кіл, щоб представити їх „кровожадність" та „безоглядність" і тим відібрати населенню поневолених Москвою країн віру в можливість визволення з допомогою Заходу. Маючи до вибору альтернативу — згинути в стихійній атомовій катастрофі або животіти далі в совєтській неволі — ці народи, зраджені в своїх сподіваннях, можуть вибрати останнє. Тому провідні політики Заходу повинні дуже вважати, щоб, відкидаючи погрози і залякування Москви, водночас непродуманими і передчасними заявами не знівечити віри поневолених народів в переможну силу ідеї свободи і надію на гуманність Заходу. Тож уже багато разів на протязі останніх років, аналізуючи принципи і напрямні політики визволення, провідні американські і західні публіцисти стверджували, що в боротьбі з московською аґресією й імперіялізмом куди важливішу ролю, як атомова зброя, відіграють ідеї самовизначення і визвольні рухи, особливо ж український.

БОРОТЬБА АНГЛІЇ ЗА ДОБРОБУТ

Господарські проблеми в Англії віддавна є предметом загальнього зацікавлення, а не тільки журбою економістів. Підставою не тільки добробуту, а й взагалі матеріяльної екзистенції мешканців англійських островів була їх закордонна торгівля. Тому вони створили найбільшу в світі морську торговельну фльоту, яка не тільки промощувала шлях англійським промисловим товарам, але й ставала засобом великодержавницької політичної експансії. Бо для охорони цієї торговельної фльоти треба було мати наймогутнішу в світі воєнну фльоту, яка, крім цього свого завдання, ще й настановляла колоніяльних адміністраторів.

Ті часи минулися. Від половини минулого сторіччя почалося щораз небезпечніше для Англії торговельне суперництво. Воно пересувалось від Італії, Еспанії й Голляндії в сторону Японії, Франції і Німеччини. Остання світова війна принесла в цій ділянці революцію, бо 1) закінчила морську супремацію Англії на світових морях в користь Америки, 2) зліквідувала більшість джерел безкоштовних заморських сирівців із країн, які з колоній перетворились в самостійні держави, і 3) вправді закінчилась військовою перемогою альянтів, але політичною їх прогрою, висунувши конечність дальшого великого зброєння та породивши нові міжнародні конфлікти, що вдаряли по англійській економіці. Прикрою несподіванкою для Англії стало господарське відродження Західньої Німеччини. Коли в Англії залишились здебільша старі фабрики з старими передвоєнними машинами і тільки невеликий відсоток фабричних будинків треба було відбудувати з руїн після німецьких бомбардувань, то в Західній Німеччині велика більшість фабричних закладів „воскресла" з руїн в нових шатах, з модерними технічними лаштунками і відповідно як не кращим, то дешевшим виробом. Поруч з американським торговельним суперником появились два сильні давні суперники: німецький і японський. Уже після першої світової війни, що закінчилась також ніби перемогою Англії, сталися в Англії дві такі події, що їх не могли передбачити навіть найгірші песимісти: заламання валюти і бунт у воєнній фльоті. Після другої світової війни повторилось щось подібне: дванадцять років англійське громадянство не всилі вийти із стану затяжного напруження, що його викликає безперервна боротьба за здорове господарство країни, за добробут.

Центральною проблемою англійського народного господарства є вдержування позитивного платного балянсу: щоб грошей, отримуваних з експорту власних промислових виробів, стало на оплату необхідних країні чужинецьких продуктів, сировини та харчів, і щоб можна було дещо вікладати на „чорну годину". Ось, напр., така „чорна година" прийшла була минулого року в постаті невдалої воєнної виправи проти Єгипту. Цієї виправи теж не було б, якби не побоювання втратити середньо-східню нафту, яка все ще є кров'ю в жилах англійського господарського організму. Платний балянс Англії за 1956 рік вийшов добрий, бо дав кого 600.000.000 дол. надвишки з експорту над імпортом, отож був куди ліпший за вислід 1955 року, що закінчився був 200-мільйоновим дефіцитом. Але надзвичайні видатки на виправу проти Єгипту, що їх уряд Ідена сподівався був зрекомпенсувати після скинення режиму Нассера в Єгипті й відповідного пожвавлення заморської торгівлі, стали чистою втратою, до якої долучились ще посередні наслідки. До цих наслідків треба зарахувати втечу купців від англійської валюти, раптове припинення довозу нафти з Середнього Сходу і конечність закупу її за готівку в ЗДА та Венесуелі, ну й заколот в торговельних трансакціях з цілим Сходом внаслідок заблькування Суезького каналу. Словом, прийшлося позичити в Міжнародньому Монетарному Фонді в Америці $561.000.000, що їх треба буде сплатити в 1959 році. Журба велика: як надолужити втрати, перемогти конкуренцію в заморській торгівлі, здобути для державної каси потрібний капітал хоч би для повернення того пів більйона долярів та ще й зберегти для рідного громадянства такий стан добробуту, який дав би дальший моральний кредит урядові Консервативної партії. Яке це не легке завдання — вказує упадок голосів в доповняючих парляментарних виборах Консервативної у користь соціялістичної Партії праці. Коли зречення старенького Винстона Черчила 6 квітня 1955 року не пошкодило консерватистам, які 26 травня 1955 здобули світлу перемогу у виборах до парляменту, осягнувши 345 мандатів проти 277 Партії праці, то зречення Антоні Ідена 9 січня 1957 р. було для англійців таки „шоком", який може минутися тільки в тому разі, коли Геролдові Мекмілленові вдасться виграти теперішній бій на двох фронтах: за приверненя добробуту народові і поновлення надшарпаного політичного престижу.

Коли Винстон Черчил, після приходу до влади 10 травня 1940 року „потішив" земляків у своїй першій парляментарній промові заявою „не можу нічого запропонувати вам, крім крови, терпіння, сльоз і поту", — то Геролд Мекміллен порадив англійцям, як найкращий лік на вихід із теперішньої скрути — стягнути поєса і більше працювати. Ще уряд Ідена своїми розпорядками в такий спосіб „стягнув пояса" громадянам, що утруднив набування різних предметів крайової продукції накладенням на них високих посередніх податків. Так, напр., пересічне авто можна купити в Англії за $1500, але 60% податку від купна-продажу подорожчує його до $2.400, що робить вже величезну різницю. Спутуючи внутрішню консумпцію, англійський уряд хоче мати більші запаси рідних товарів для продажу за кордон. Але збут їх не такий легкий. Напр., в Англії внутрішнє запотребування на нові авта впало на 100.000 штук, однак за кордоном німецькі, французькі й американські авта почали витискати англійські, особливо після загострення імпорту до Нової Зеляндії й Австралії, двох членів Британського Коммонвелту, вірних політичних союзників, але твердих у торговельних справах. І так, в останньому році Західня Німеччина вже осягнула перевагу над Англією в заморському експорті авт, коли продала 413.000 своїх авт поруч із 337.000 англійських. Під адресою уряду появились голоси критики на сторінках таких поважних органів преси, як „Менчестер Гардіен" за консерватизм у методиці продукції. У відповідь на це канцлер скарбу закликав робітничий світ співпрацювати у збільшенні продукції без збільшення її коштів. Цілий новий англійський бюджет на рік 1957/58 був зладжений під кутом збільшення заморського експорту. Наскільки англійське громадянство поділене в поглядах на доцільність такої господарської політики, вказує будь-що-будь немилий для уряду факт, що цей бюджет перейшов у палаті громад 15 квітня ц. р. виключно 317 голосами консерватистів, проти одностайного фронту 252-х голосів із Лейбор-парті. І тому в Англії далеко ще не всі признають слушність заходам уряду в його боротьбі за здорове господарство і добробут народу.

Боротьба ще не закінчена, а від її висліду залежить чимало не тільки в самій Англії, але й у цілому вільному світі, в якому Англія становить одну з найсильніших позицій.

МІЖСВЯТОЧНІ СТРАЙКИ

Париж. — Для французів неписаним законом є їхні звички, чи звичаї. Наприклад, комуністичні демонстрації 1 травня починаються ранком, і будь-що-будь вони мусять закінчуватися до 12-ої год., бо тоді кожен іде на свою чарку „аперітиву", без якої не прийнято сідати до обіду. Якщо якась демонстрація відбувається після обіду, то поліція о 6-ій год. може спокійно роз'їздитись, бо о год. 5.30 демонстрація напевно закінчиться, щоб кожен спокійно випив знов же той сакраментальний „аперітив" і побіг найпізніше на 6.30 на зупу, якої француз ніколи не їсть на обід...

Постійний мешканець Франції знає, що страйків можна сподіватись завжди або весною, щоб була підвишка на час відпусток, або восени, коли всі повернулись з відпусток, коли почалось „нормальне життя" і коли треба підвишки на Різдво. Відхилення від цього правила бувають дуже рідко. За десять років у Франції автор цих рядків пережив безліч страйків, але тільки раз залізниця страйкувала під час літніх відпусток, і це був доказ, що ситуація дуже грізна. І коли цього року страйк залізниці й паризької підземки відбувся саме під час виїзду на великодній „вікенд", то це значить, що ситуація дуже поважна.

Залізниця в середу й четвер Страсного тижня страйкувала тотально, що також трапляється рідко. Страйк приніс державі втрати на три мільярди франків. Це був страйк остороги, бо переговори ні чого не дають. Залізничники домагаються піднесення платень на 12%, а держава дає тільки 2,5%, вважаючи, що у важкі часи війни в Альжирі всі повинні принести щось в жертву.

Робітництво мало відгукується на заклики до жертвенности, бо на залізниці платні підвищено в 1956 р. на 5%, а за той час платні в приватному секторі пішли на 8-15% вгору, розуміється тому, що все пішло вгору. Зовсім ні до кого не промовляє й те, що страйк залізниці й інших державних підприємств створює дикий парадокс: дезорганізується життя саме в той час, коли на чолі уряду стоїть соціяліст, великий прихильник „соціялізації" чи удержавлень. І саме держава, як власник підприємств, не може собі дати ради з вимогами робітництва, коли приватний сектор дає собі раду далеко краще.

Держава має на своє виправдання те, що вона платить такі емеритури, яких приватний сектор не платить нікому. Бюджет залізниці жахливо обтяжений саме емеритурами, тим більше, що вік виходу на емеритуру на залізниці на 5 років нижчий, як в приватному секторі. Тут піти назад держава не може, бо мусить бути зразком соціяльного підходу до робітника і його потреб. Але грошей немає вона звідки взяти, маючи величезні витрати на Альжир.

Парадокс збільшується ще й тим, що держава, як власник, фактично нічого не може втратити. Коли їй забракне грошей, вона візьме з того ж страйкаря або з того, що від страйку терпить. Весь цей страйк, що відбувся між святом приймання англійської королеви і Великоднем, — був виявом нерозуміння, що інфляція франка нікому нічого не принесе. Але це справи не змінює.

Це не змінює справи тому, що справді робітники залізниці заробляють дуже мало. На 365.000 працівників залізниці 200.000 заробляють менше як 100 дол. місячно, при цінах на харчі й предмети першої потреби вищих, як в Америці. 60.000 не заробляють навіть 80 дол. Кваліфіковані робітники залізниці заробляють менше, як кваліфіковані робітники інших секторів. Ясно, що вони мусять страйкувати, але держава не має змоги підвищити платні, бо дефіцит удержавленої залізниці й так великий, а піднесення оплат за перевіз пасажирів чи фрахту означало б підвищення цін, а це в свою чергу означало б інфляцію франка, який і так на ладан дихає, відколи альжирська війна зменшила експорт до мінімуму.

Для солідарности з залізничниками й працівниками міського транспорту застрайкували також робітники, що вивозять сміття, і Париж перед Великоднем був удекорований так, як належиться після приїзду королеви: скрізь сміття, як після великого балю... Було б воно весело, коли б страйками не загрожували працівники удержавлених газових підприємств і електрики, коли б не було наставлення на страйк металюрґії.

Ситуація дуже важка, і поволі наростає криза, яка приведе або до капітуляції в Альжирі, або до драконівських заходів уряду. Важко собі уявити, щоб Америка фінансувала війну в Альжирі, як фінансувала війну в Індо-Китаї. Адже Альжир французи проголосили своєю внутрішньою справою, і з цього уряд мусить витягати всі консеквенції.

Уряд — так. Але не загал населення, для якого Альжир далеко менш цікавий, як для тих французів, що в Альжирі живуть і з нього мають користь. Тому взагалі у Франції шириться пропаганда проти дальшого ведення війни бодай у дотеперішній формі. Радикальна партія Мендес-Франса вирішила вислати до Альжиру свою комісію, яка б дослідила методи „пацифікації". Уряд цієї комісії не пустив до Альжиру, заявивши, що нема ані часу, ані людей, щоб її возити, і крім того — небезпечно, бо французи Альжиру „приїтали б" її в такий спосіб, що потрібна була б охорона...

Отже, уряд вирішив бути твердим. Але сяк чи так, а у Франції сьогодні про пацифікацію Альжиру говорять такі речі, яких ніхто пів року тому не мав би відваги сказати голосно. Сьогодні цим повні часописи, сьогодні про це кричить студентський конґрес, професори, ґенерали і т. д. Якщо так піде далі, то урядові буде важко продовжувати свою акцію.

Щораз важче стає і на міжнародному форумі. Щораз більша небезпека збоку Марокко й Тунісу, які після візити Ніксона почувають себе якось певніше супроти Франції, а свого приязного відношення до альжирських повстанців не зменшили. Якщо уряд накладе нові податки для продовжування пацифікації, то ледве чи вдасться йому втриматись.

О. Д-вич

Юрій Таркович

НІМЕЧЧИНА ПЕРЕД ВИБОРАМИ

Мюнхен. — Найновіші статистичні дані Об'єднаних Націй показують, що Західня Німеччина вийшла вже на третє місце в світовій торгівлі, після ЗДА і Великобританії. На европейському континенті вона стала першою країною в експорті, далеко випередивши всі інші західньо-европейські країни. В продукції сталі, що вважається основою промисловости, Західня Німеччина зайняла третє місце, після ЗДА і СССР, випередивши Великобританію.

Такими арґументами послуговується вже практично розпочата пропаґандивна кампанія партії 81-річного канцлера Аденауера. В газетах, радіо і телевізії підготовляються до найенерґійнішої передвиборчої кампанії. Християнські демократи добре здають собі справу з того, що ці вибори будуть найважливішими від 1945 року, бо сили, які хочуть повести Західню Німеччину на інший, ми б сказали, невтралістичний курс, дуже голосні і використовують просто неймовірні арґументи, щоб довести перед німецьким населенням, що політика Аденауера наскрізь неправильна і шкідлива, бо, мовляв, тісне пов'язання Німеччини із ЗДА і НАТО може привести до світової війни або, в кращому випадку, унеможливить її об'єднання. Соціял-демократична партія, що є головним опонентом політики Аденауера, минулого року доводила, що озброєння Німеччини дотеперішньою зброєю — є помилкою уряду Аденауера, бо воєнна техніка йде вперед і нову армію треба озброювати найновішою зброєю з уваги на можливість атомової війни. Коли напочатку квітня було оголошено, що західньо-німецька армія одержить від ЗДА атомову зброю, то ці самі соціял-демократи зняли нечуваний голос, мовляв, атомова зброя в Німеччині — це перший крок до її знищення.

Уряд Аденауера і його партія ці арґументи соціял-демократів збивають, заявляючи, що вони самі себе заперечують, не знають, чого хочуть і оперують демагогічними твердженнями. Християнські демократи заявляють, що Західня Німеччина мусить спиратися на ЗДА і НАТО, бо це — абсолютно єдина охорона проти зазіхань Москви, і що слабістю Західньої Німеччини не можна буде від Москви добитися об'єднання німецьких земель.

Другим важливим передвиборчим арґументом партії Аденауера є стабільність цін і заробітків. Тим часом соціял-демократи і інші, менші опозиційні партії доводять, що ціни на всі товари зростають і уряд Аденауера не може дати з цим ради, бо не має жадного пляну на довшу мету. Християнські демократи висувають статистичні дані, які стверджують, що ще ніколи в історії Німеччина не була такою сильною під економічним оглядом, як тепер. Ціни, правда, зростають і від 1950 року, першого більш-менш нормального повоєнного року, піднеслися на 12-18 процентів. Але в цьому періоді заробітки всіх верств

(Закінчення на стор. 3-ій)

КВІТУЧИЙ САД

В сад неначе опустились тучі —
То біліють вишні в нім квітучі,
І старі і зовсім малолітні
Розгорнули пелюстки тендітні.
А за ними яблуня гілляста
Розкриває пуп'янки сріблясті,
І колюча ґруша гордовита —
День мине, то буде вся у цвіті.
У життя дерев весна щасливо
Принесла своє квітуче диво.
І коли до тебе йду, мій друже,
Я до саду серцем не байдужа.
Хочеться із нього приклад брати,
Хочеться душею розквітати.

ВАЛЕНТИНА ТКАЧЕНКО

Д-р Володимир Ґалан, президент ЗУАДК

ЗУАДК В ДІЇ

Звіт з праці Злуч. Українського Американського Допомогового Комітету за час від жовтня 1955 року до кінця 1956 року, виголошений перед Зборами Дирекційної Ради ЗУАДКомітету 23 березня 1957 року у Филаделфії.

(6)

Стан справ ЮСЕП в 1956 році:

Стан на початок 1956 р.	1,965 осіб	
признано додатково допомогу	292 особи	
реактивовано закриті справи	2 „	
перейшли до інших організацій		32 особи
інтеґровано в німецькій системі		301 „
замкнені справи		315 „
переселились		534 „
	2,259 осіб	1.182 особи

Залишились для допомоги 1. січня 1917 1,081 особа

Для цих аплікантів треба буде знайти розв'язку в новому році у формі переселення чи у формі інтеґрації, як теж допомагати їм матеріяльно в рамках допомоги ЮСЕП. Це мале число в порівнянні із кількістю всіх наших еміґрантів в Німеччині. На жаль, вимоги ЮСЕП не дали змоги всім нашим еміґрантам користати з цієї американської урядової помочі. Часом виникають непорозуміння з цього приводу, бо не всі еміґранти можуть зрозуміти, чому то є кілька категорій людей і одним належить ця допомога, а іншим ні. Гірше, що й ті, які дістали і дістають цю поміч, часто приймають її, як щось самозрозуміле, та ще й ставлять претенсії. На щастя, було багато й таких, що розуміли і розуміють це добро і зуміли його використати для кращого влаштування свого життя на чужині.

III. ДОПОМОГА.

Матеріяльна допомога ЗУАДКомітету в Европі йшла головно у формі харчів чи харчових пакетів, а крім того видавав ЗУАДКомітет грошову допомогу українським науковцям і заслуженим громадянам у потребі.

Харчова допомога ЗУАДКомітету складалась головно з урядового приділу „серплесу", і цю допомогу розділив ЗУАДК в першій половині року. Розподіл цієї допомоги зображує така табеля:

Стан магазину (у фунтах)

	на кінець 1955:	Одержано в 1956:	Роздано:	Залишилось:
масло	367	139,284	121,705	17,946
масло-олія	9,999		9,922	77
сир	30,342	138,450	168,438	354
молоко	20,029	90,018	109,782	265
цукор	879		430	449
товщ	1,026		104	922

Цю поважну допомогу — понад чотириста тисяч фунтів харчів — роздано у 1956 році в трьох розподілах, а саме в лютому, березні і червні.

Допомогу в лютому видано 11.487 особам в 111 осередках, в березні 12.219 особам в 120 осередках, а в червні 13.246 особам в 130 осередках.

Крім цього в березні видано допомогу для доживлення дітей у 9 садках і школах для 365 дітей, а в червні для 12 дитячих садків (для 478 дітей).

В липні і серпні видано харчі для трьох літніх таборів, а саме для „Пластового" Табору в Кеніґсдорфі, табору СУМ в Шонґав, таборовій парафії в Новому Ульмі (греко-катол.) в Реґенсбурзі. Разом в цих трьох таборах скористали з цієї допомоги 431 дитина. Для цих таборів видано близько 5,000 фунтів харчів.

Правила розподілу допомоги:

Розподіл допомоги реґулюється постановами німецької влади. Допомогу можуть дістати лише ті, які потребують її, та й є визначена норма для допомоги. Згідно з постановами Волюнтарних Аґенцій від 14 березня 1955 року, одній особі можна видати місячно таку кількість харчів: 1 кг масла чи товщу, 1 кг сиру, 2 кг молока.

Харчі з урядового приділу „серплес" можна дістати лише у великих посилках, вагонами. Тому у висилці харчів ЗУАДК співпрацював із Союзом Церков. Але СЦ відмовився від співпраці із різних причин, так що другій половині 1956 р. ЗУАДК не мав змоги дістати „серплесу". Організація КРАЛАҐ доставляла харчові посилки до порту, а звідтам до головних розподільних осередків. ЗУАДК мав таких осередків 25. Від тих осередків довозив ЗУАДК харчі до інших осередків, яких є понад сто, вже власним коштом. Кошт транспорту харчів у першій половині 1956 року виніс у Німеччині: 1,408.19 дол.
кошт транспорту на терені ЗДА виніс 3,700.00 дол.

Разом 5,108.19 дол.

Якщо б ЗУАДК мав оплатити ще морський транспорт, тоді ці кошти зросли б кількакратно.

Крім цього уряд вимагає дуже основної контролі посилок і розподілу, що вимагає платного персоналу. Розподільча система в Австрії була зовсім неналаднана і тому це утруднило, а то й унеможливило тамошню допомогову акцію харчовими продуктами. Крім того цей „серплес" втратив на вартості, бо від половини 1956 року американський уряд виключив з нього всякого роду товщ: масло чи олію. Практично залишилось у цьому „серплесі" сир і спорошковане молоко. З уваги на відмову Ради Церков співпрацювати у транспорті, як теж з уваги на брак вимаганої урядом точної розподільчої системи, та й з уваги на вилучення урядом товщу від приділу, Управа ЗУАДК, щоб заощадити кошти, постановила замовити харчі у вигляді КАРЕ пакетів. В другій половині року переслано:

4,000 пакетів КАРЕ для Німеччини,
200 „ „ „ Італії,
100 „ „ „ Юґославії.

Лише на саму доставу цих пакетів в Німеччині для аплікантів видав ЗУАДК тисячу долярів. Пакети закуплено по знижковій оплаті — один долар від пакета.

Ці видатки на допомогу не завжди знаходять зрозуміння у самих аплікантів. Є приписи, які в розподільчій акції мусять бути виконані: Німеччина не дозволяє, щоб одна людина діставала допомогу від німецького уряду і від американських організацій без контролі. А в нас були апліканти, які діставали приділ харчів не лише від ЗУАДКомітету, але й від чужих організацій. Зрозуміла річ, такі випадки лише утруднювали нашу допомогову акцію, тим більше, що українські місцеві організації в Німеччині, як УСХС, не приступили до співпраці в цій допомоговій акції.

Теж і наше американське громадянство не дало повного зрозуміння акції допомоги і не зложило навіть фондів, потрібних на пересилку допомоги, щоб цю нашу акцію вести систематично і доцільно.

Про допомогу з фондів ЮСЕП подано вище. В загальному ця допомога і у формі матеріяльних дотацій і у формі оплачення коштів переселення в 1956 році досягла суми 225,000 німецьких марок — це значить понад 50,000 долярів готівкою.

Грошова допомога:

Попри всю допомогу харчами ЗУАДК в останньому році видавав систематичні чи одноразові грошові допомоги. Перш за все систематичну пенсію діставали пані Ольга Петлюрова. Ця пенсія від ЗУАДКомітету забезпечує дружині Головного Отамана повне утримання й опіку.

Крім того систематичну грошову поміч кожного місяця по сім долярів діставали наукові працівники в осередку НТШ в Сарселі, професори Українського Вільного Університету і Українського Технічно-Господарського Інституту. В осередку Сарсель допомогу діставало постійно 14 науковців, крім того 10 професорів Вільного Університету і 7 професорів Технічного Інституту. Хоч це суми невеликі, бо лише по 7 дол. місячно, але річно становлять вони суму 84 дол. для особи, а цих осіб було поверх тридцять, то вже загальний рахунок дає 2,500 долярів. Щомісячно допомогу у висоті 10 дол. виплачувано пані Наталії Дорошенко. Крім того ЗУАДК виплатив у деяких випадках одноразову грошову допомогу, напр., ґенералові Олександрові Грекову у Відні, що повернувся із заслання, і іншим, як теж пані Е. П., пані Р. В., п-ві М. Л., одній письменниці і іншим, разом на суму близько 500 дол.

Бл. п. МИКОЛА ДАНИЛЬЧЕНКО і КЛЮБ УКРАЇНСЬКИХ ІНВЕСТИТОРІВ в НЮ ЙОРКУ

Вістка про дуже болючу втрату, яку понесла українська громада зі смертю бл. п. Миколи Данильченка, що наступила 5 квітня ц. р., особливо важко діткнула наших економістів, які доцінюють значення господарського росту і організації нашої громади в цім краю. Вони мали багато нагод зустрічатися з покійним інж. Данильченком на зборах і нарадах, де обговорювалися господарські питання, і завжди з неслабнучою цікавістю прислухувалися до його цікавих думок та розумних плянів. Знання господарських справ здобував бл. п. Микола Данильченко впродовж свого довгого і багатого на досвід життя, на трьох континентах, серед найрізнородніших умов. Розповідь про його господарські підприємства, про великі успіхи й не рідко такі самі невдачі в Азії, в довоєнній Росії, на Україні, а після першої світової війни в Німеччині, Канаді і Злучених Державах, можна було слухати, як найцікавішу повість, таке багате було життя Покійного. Бо завжди, де його поставила доля, він вів життя повне енергії та щораз то нового плянування. Невдача одного пляну чи господарського підприємства цього мільйонера, то знову вбогого імігранта, вела його невідмінно до нових акцій, нових ще наполегливіших зусиль, які вкінці таки мусіли увінчатися заслуженим успіхом. Та про те нехай розповідять ті, які з Покійним довше і ближче співжили і співпрацювали. Я хочу згадати тільки один маленький епізод із багатої господарської активности бл. п. інж. Данильченка, а саме його участь у новій господарській станиці, про яку так мало знає наше громадянство, а саме в Українсько-Американськім Інвестиційнім Клюбі в Ню Йорку.

Цей Клюб щойно закінчив свій перший рік існування. Створився він з початком 1956 р. заходами українських інженерів, згуртованих у професійнім Товаристві Українських Інженерів, до яких належав також покійний М. Данильченко. При цій новій, такій незвичайній ще для загалу наших громадян, зокрема новоприбулих з Европи, акції, очі ініціяторів зовсім зрозуміло передовсім зверталися на особу Покійного. Адже він був чи не єдиний поміж ними, що мав за собою такий багатий і такий цікавий досвід у господарських справах, а зокрема у ділянці інвестицій. Знання інвестиційного діла ще з-перед першої світової війни, т. зв. гра на більших світових біржах в Росії, Франції і Америки, посідання та розумне і успішне господарювання акціями (шерами) десятків більших американських підприємств, все те ставило в цій спеціяльній ділянці бл. п. М. Данильченка на перше місце поміж нашими земляками в цій країні. І тому не було зовсім випадкове, що він був поміж ініціяторами нашого Інвестиційного Клюбу та що перші загальні збори Клюбу обрали його своїм головою.

Та на ділі роля Покійного не кінчалася на головстві. Він був, власне кажучи, вчителем і дорадником наших інвеститорів, які об'єдналися у клюбі з головною метою студіювати питання інвестиції та вчитися того складного діла. Чи міг бути кращий вчитель, як наш покійний М. Данильченко. У кожній дискусії, в кожній нараді Клюбу він брав участь, приїжджаючи зі свого далекого дому, і при кожній такій нагоді ділився з другими своїм теоретичним і що більше практичним досвідом. Ні одна, здавалося, більша американська компанія не була йому невідома, ні одна акція (шер), яка була нотована на біржі, не була йому чужа. Про них говорив він, як про добрих знайомих, і „притиснений до муру" цікавими учасниками розмови признавався, скільки на даних акціях він заробив і скільки втратив. Особливо його цікава розповідь про ріст деяких американських підприємств та просто фантастичне збільшення вартости деяких акцій в останніх двох десятках років, були сприймані слухачами, як найцікавіша пригодницька повість.

Покійний був особливо корисний для Клюбу кожен раз, коли члени Клюбу збиралися (раніше раз в місяць, а згодом раз на квартал), щоб переглянути портфель Клюбу й вирішити, які акції слід продати, а яких число збільшити та які нові акції треба придбати для Клюбу. Тоді хоч поради Покійного були неpаз гаряче дискутовані, то на кінці таки перемагав його здоровий погляд на ситуацію та знання історії відносної компанії й її акцій, і питання вирішувати згідно з його поглядом. А потім, по коротшому чи довшому часі, нотовання біржі звичайно потверджували правильність передбачувань нашого інвестиційного вчителя.

Востаннє Клюб вітав у себе бл. п. М. Данильченка в дні 5 січня ц. р. під час своїх других загальних зборів, що відбулися в приміщеннях Українського Інституту Америки. Покійний, як тогочасний голова, враз із душею Клюбу і його інвестиційним агентом, інж. Юліяном Нанассим, складали звіт з першого року діяльности Клюбу. Не був це легкий звіт, бо за звітовий час відбулися дуже різкі зміни на біржах З'єдинених Держав, і тим то так важко було господарювати клюбовими вкладами та рішатися на ті чи інші інвестиції. Але Клюб під проводом Покійного вийшов ціло з тих хвилевих забурень і в першім своїм році поклав тверді основи для свого дальшого існування та розвитку.

На нову каденцію Покійний не дозволив себе обрати на голову, неначе передбачаючи недалеке закінчення свого життєвого, в тім і господарського шляху. На прохання учасників зборів погодився тільки залишитися у проводі Клюбу, як голова його контрольної комісії. Та нова управа Клюбу (голова інж. Сидір Тим'як, містоголова Я. Падох, касир й агент інж. Ю. Нанасси, секретар проф. Т. Білостоцький) й надалі уважала Покійного своїм зверхником та вчителем і до нього в потребі зверталася за порадою і наукою.

Ні Покійний, ні члени Клюбу, ні сам підписаний не уважали і не уважають факту заснування українського інвестиційного клюбу якоюсь історичною подією в українськім житті. Тим то й участь бл. п. М. Данильченка в утворенню Клюбу не треба переціновувати. Є в його минулому чимало більших діл і вартніших підкреслення та запам'ятання ініціятив. Та підносимо його участь і провідну ролю в тім Клюбі на те, щоб вказати, якою живою була ця 71-річна людина і як основно вона підходила до всіх проблем нашої національної громади.

В житті нації і її менших чи більших громад немає діл великих чи малих, усі є потрібні. В житті нашої іміграції у ЗДА виглядає воно інакше. Серед незавжди оправданої повені культурних установ й імпрез у нас лежить повним облогом ділянка господарського життя та економічних потреб суспільности. Дуже скоро поступаюча американізація захоплює майже всі, навіть найбільш національно-інтимні, ділянки нашого культурного і побутового життя, зате з незрозумілою впертістю ми, як цілість, охороняємося навіть перед найпримітивнішою „американізацією" в господарськім секторі нашого життя. Серед нашої громади знаходиться вся велика, дуже велика громада людей, які придбали собі дуже значне майно. Та все ж вони, не рахуючи рідких вийнятків, не вміють і не стараються навчитися, як свої фонди льокувати. Традиційна наша інвестиція в будинки в цім краю оплачується тільки при великих об'єктах. Зате є інші можливості оплатної інвестиції, як обезпечення (чого загал на розуміє і заклики інвестувати в обезпеченні уважає тільки засобом пропаганди обезпеченевих агентів), чи шляхом купна акцій (шерів) надійних підприємств. Познайомити з цими можливостями нашу широку громаду, допомогти їй відповідно використати її нагромаджені капітали, а згодом поставити їх в службу водночас їх власників і всієї української громади шляхом організування великих власних підприємств, це і є завданням згаданого вище українського Інвестиц. Клюбу. І в тім його виїмкова вага на цім ґрунті і під цю пору. І треба подивляти і шанувати ініціятиву, саме цю ініціятиву бл. п. інж. Данильченка, його розуміння громадських актуальних потреб і проблем та практичний шлях, який він намічував для їх розв'язки.

У великім смутку залишив перший голова Клюбу його членів. Не стало з його смертю одного з найкультурніших і найприязніших членів, не стало передусім найбільш досвідченого знавця інвестиційних справ. Та Клюб існуватиме і далі користаючи з праці і досвіду свого голови й основника у відповідальному ділі поширення серед нашої громади зрозуміння для господарських справ та зокрема для інвестицій у акціях господарських підприємств. І коли Клюбові пощастить виконати це завдання, тоді це буде дуже корисне і дуже відповідне пошанування праці і пам'яти свого незабутнього першого голови.

Ярослав Падох.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ютика, Н. Й.

Хроніка українського життя.

Громада числом не велика, але під оглядом суспільно-громадської праці дуже рухлива і жертвенна.

Відділ УККА.

Організація ця влаштувала зустріч з письменником Уласом Самчуком, відсвяткувала ювілей Івана Франка, влаштувала „Маланчин Вечір" з дуже добрим успіхом, відсвяткувала Свято Державности включно з проклямацією Українського Дня посадником міста МкКенаном та вивішенням українського прапора на ратуші міста Ютики. Улаштовано жалібну академію при УПА Церкві св. Покрови Божої Матері з приводу смерти Гетьманича Данила Скоропадського, на якій п. Петро Ярмак прочитав реферат. Зорганізовано гарну академію в честь Тараса Шевченка, яка відбулася, в одній з репрезентаційних заль Ютики, та на яку запрошено мистецькі сили з-поза Ютики. Реферат виголосив п. Михайло Середович, а хор Сурма з Сиракюз під диригентурою п. Гапія відспівав Шевченків „Заповіт" (Стеценка), два виїмки з „Гамалії — (Лисенка) і Косар (Людкевича). Милою несподіванкою був виступ молодого мистця п. Зиновія М'якого з Вофало, якого прийнято щирими оплесками по кожній виконаній пісні, П. Гриць Гуцал майстерно віддеклямував „До Основ'яненка", а група дітей парохіяльної школи св. Володимира Великого під проводом пп. Н. Лукасевич і Л. Томич по мистецьки виконали інсценізацію „Великий Льох". Супровід фортепіяну спочивав в руках п. мґр. З. Савицького і панни М. Кузьми.

Найбільшою працею відділу УККА було придбання до місцевої прилюдної бібліотеки 165 книжок українською і англійською мовами на суму $421.20, а до бібліотеки каледжу на суму коло $150.00.

Багато часу присвячувано Українському Народному Фондові УККА, на який вислано $611.50.

Відділ 434 УНСоюзу ім. Тараса Шевченка.

Організація найбільша числом на терені Ютики, бо має 265 членів в обох департаментах. Тому, що члени Союзу належать і до інших організацій, в яких проявляють громадсько-суспільну працю, Відділ, а головно його управа, обмежена до полагоджування внутрішніх обезпеченевих справ і до збірки харитативного значення. Відділ входить в склад місцевого Відділу УККА, як також є членом Централі УККА. Заплянововано відсвяткувати в цьому році п'ятирічний ювілей заснування Відділу.

Союз Українок Америки, Відділ 57.

Цей Союз належить до найбільш працьовитої організації на виховнім і харитативнім відтинках. Під проводом голови п. Марії Когутяк праця ведеться за наміченим пляном. Щоб зберегти українську традицію влаштовано „Миколаївський Вечір" для дітей та „Андріївський Вечір" для молоді і старших, а для скріплення товариського життя, влаштовано забаву з танцями „Запусти". В березні вшановано пам'ять 500 героїнь-жінок із Кінґірі.

Добрий реферат прочитала п. Володимира Величко, а улюблена нашою громадою декляматорка п. Володимира Смик віддеклямувала вірш „500" В. Бора. Хор СУА під керівництвом п. Олени Кокодинської виступив із відповідним репертуаром. Відділ СУА опікується захистом для старших віком в таборі Дармштадт та садком і школою в Розенгаймі — Німеччина, висилаючи туди грошові допомоги та одежу і взуття.

Опіка Української Молоді Америки.

Організація досить рухлива. Головним завданням провідників осередка, — це виховання доросту в Юнім СУМІ в українському дусі. Два рази в тижні відбуваються сходини сумівчат, де вчать їх українських звичаїв, історії і географії України. 2-го лютого відбувся перший пробний іспит і виявилося, що праця над доростом не іде намарно, 31-го березня відбулися святочні сходини, присвячені пам'яті героїчної смерти Головного Команданта УПА ген. Тараса Чупринки. Реферат виголосив інж. Ярослав Яцковський. Після сходин відбулося відзначення дітей, які склали іспити першої проби. До присутніх дітей і батьків промовляв 10-літній юнак Мирон Мельник. Голова осередка Михайло Козар, зазначив, що молодий підріст в Юному Сумі — це майбутні вояки за визволення нашої поневоленої батьківщини. На закінчення свята п. Ярослав Ликтей висвітлив сумівський фільм із 5-літнього ювілею СУМА в Ютиці. При осередку існує танцювальна група дітей, зорганізована за допомогою п. Юлії Дзядик, під проводом досвідченої балерини п. Софії Холлека. З допомогою п. Євстахія Греґи зорганізовано дуту оркестру під проводом диригента п. Кожухара та джезову оркестру, яка має великі успіхи серед нашого громадянства.

Студенти.

Найбільшою гордістю ютичан, — це група українських студентів, які студіюють в місцевому каледжі. Назверх це скромні молоді люди, але ми сміло можемо їх назвати хрестоносними воїнами, які воюють живим словом там, куди важко дістатися нашим політикам.

Під проводом студента сеньйора Ярослава Ликтея вони добилися того, що аж 4 українці є так званими спікерами і кожний з них вже виголосив не менш 20 промов в зимовому сезоні в різних авдиторіях до тисячів народу англомовного світу. За найкращі промови відзначено золотими медалями пп Ярослава Ликтея і Володимира Літинського, перший говорить на тему „Україна в боротьбі за визволення", другий на тему „Комунізм без маски і наші приятелі в совєтському союзі". П. Богдан Рабій на тему — „Україна і її населення, комунізм і його тактика та слов'янські народи в Східній Европі", а п. Всеволод Когутяк говорить на тему „Культурне життя в Україні і українське мистецтво".

Парохія св. Володимира Великого.

Як і кожного року парохіяни зійшлися в поважному числі на спільну просфору в дні 27-го січня. Змістовне слово до зібраних виголосив о. Савин Дурбак.

Днем великого збору людей і їх підйому були відвідини Стемфордського Екзарха Кир Амврозія. Владика поблагословив новий іконостас, що вірні своїми жертвами закупили. Преосв. Владика у своєму теплому слові до парохіян підкреслив запал, який видко в розбудові парохії. Повертаючися до прекрасного іконостасу Владика сказав: „Цей іконостас надає вашій церкві українського характеру й лучить вас з християнською Україною".

В четвер після від'їзду Владики почалися триденні реколекції, що їх провадив Впр о. Михайло Ваврик з Шикаґа. В парохії співає мужеський хор під управою п. Олени Кокодинської.

Діє тут і парохіяльна школа. Під цю пору, в школі є 52 дітей, поділених на чотири відділи. Релігії у всіх відділах вчить о. парох Богдан Смик, світськими учителями є Наталка Лукасевич, Ярослава Томич і Ярослав Лужний.

Володимир Запаранюк.

Клівленд, Огайо

Театральна вистава.

Заснований перед кількома місяцями при клівлендському Осередку СУМА імени гетьмана Богдана Хмельницького драматичний гурток показав 24 березня свою першу працю — чотириактову драму Д. Верховинця „Остання стріча" в поставі Омеляна Урбанського. Подивитись на українську театральну виставу, що є досить рідкісним явищем у Клівленді, численно зібралось місцеве українське громадянство. Заля Українського Народного Дому була виповнена глядачами.

В драматичному творі Верховинця зображена на тлі особистих переживань героїв жертвенна діяльність українського підпілля у Львові і героїчна боротьба УПА. Поставник Омелян Урбанський великою мірою поповнив драматургічні недоліки твору, запровадивши зокрема в першому акті нові мізансцени і цим чимало освіжив і урізноманітнив дію. Він же провів велику працю з усіма виконавцями, більшість з яких виступали на сцені вперше.

Учасники вистави грали з молодечим запалом і прикладали багато зусиль, щоб у міру своїх сил і можливостей відповідно інтерпретувати визвольні ідеї в сюжеті п'єси та донести їх до авдиторії.

З виконавців найкраще вив'язалась Зіна Шиян у ролі Віри, створивши переконливий образ мужньої дівчини, що цілим серцем любить свій рідний край і свого коханого, але підкорює особисті почуття обов'язку супроти батьківщини, безстрашно йде в УПА і гине за Україну.

Подібно і Теофіль Цишкевич цілковито справився з ролею Богдана, грав з бадьорою життерадістю. Решта виконавців Анна Баб'як (Люба) і Богдан Шиян (Стефан), Анна Павлик (Анна), Володимир Стригун (комісар), Володимир Карп'як (старший ляйтенант). Петро Венгрин (Ваня) старались відповідно інтерпретувати свої ролі. В мімічних ролях виступили Лідія Швабінська, Надія Долинська, Леся Долинська, Марія Гусак, Віктор Богославський, Володимир Кубицький, своєю грою чимало пожвавлювали дію.

Вистава йшла в декоративному оформленні Т. Вілинського. Мистцеві вдався мальовничий краєвид саду з панорамою святого Юра в глибині.

Численна авдиторія надзвичайно тепло зустрічала цю першу виставу драматичного гуртка СУМА. Такі вистави мають велике виховне значення, бо пропагують рідне слово, прищеплюють любов до рідного краю, нагадують про визвольну боротьбу на Україні. Тому ініціятиву молоді в створенні драматичного гуртка треба привітати і побажати дальших успіхів у цій праці.

Г. Л.

НІМЕЧЧИНА ПЕРЕД ВИБОРАМИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

працюючих зросли аж на 30-40%, отже добробут населення увесь час поліпшується. До того ж ніколи ще не було в Західній Німеччині стільки працюючих, як тепер, і про безробіття в цій країні фактично не може бути мови, а, навпаки, все більше бракує робітників.

Вибори до бундестаґу (парляменту) відбуваються щойно 15 вересня, але німці в переповнених ресторанах вже гарячково дебатують: за Аденауера чи проти нього? Сторонньому спостерігачеві, яким є, зокрема, український еміґрантський журналіст, здавалося б, тяжко зрозуміти, чому досить велика частина німецького населення є проти Аденауера і його політики. Передвеликодні дні знову продемонстрували велику купівельну спроможність німецького робітника та службовця. В столиці Баварії, тепер уже мільйоновому Мюнхені, величезні „кавфгавзи" заставлені всяким добром від партеру до найвищого поверху. І всі ці „кавфгавзи" від ранку до вечора переповнені покупцями, що купують не на десятки, а на сотні марок кожний. Не тільки вечорами, але й вдень ресторани, кафе і винарні також переповнені публікою. У відомій частині Мюнхену, т. зв. Швабінґу, вечорами тяжко знайти вільне місце, хоча презірних льокалів в цій розваговій дільниці десятки. Цьогорічний карнавал відбувався тут протягом восьми тижнів, і всі ці дні ріками текло німецьке, італійське та французьке вино.

І так в усьому. Будівництво іде найшвидшими в Европі темпами, при чому будують і зимою, щоб не марнувати часу. Чужої валюти Західня Німеччина має стільки, що буквально не знає, що з нею робити, тоді як всі інші европейські країни, включно з Англією, нарікають на брак валюти. До Німеччини можна ввозити і вивозити, золото, вільно його продавати чи купувати. Цього не було в останніх 25 років. Вільно можна тримати і купувати американські доляри. А не один ді-піст наражався ще недавно на небезпеку попасти в тюрму за один лише „зелений", одержаний від приятеля з Америки.

Але, не зважаючи на все це, німці не дуже вдоволені, і багато з них думають, що вже пора б усунути Аденауера, за урядування якого всі ці чуда в Німеччині сталися. Нам здається, що німці просто пересичені, і хочуть за одне десятиліття досягнути того, чого досягнула Америка за цілі десятиліття. Німці розуміють, що їм тепер добре так, як не було ще ніколи, але хочуть, щоб було ще краще, і тому вважають, що „в Бонні треба зміни". Проте, враховуючи реально-економічний спосіб думання пересічного німця, нам все ж здається, що в результаті нових виборів партія канцлера Аденауера знову здобуде перемогу, хоча ця перемога не буде такою, як при останніх виборах восени 1953 року.

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 149 2nd Av

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю дня 3 травня відбудеться авторський вечір Докії Гуменної. Олександра Чернова доповідатиме про новий недрукований твір Д. Гуменної п. н. „Вічні огні Альберти" й авторка читатиме частини з цього твору. Початок о год. 8 вечора.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Т-ва Запорозька Січ, Відд. 367 відбудуться в неділю 12-го травня, о год. 1:30 по пол., у церковній залі. Є важливі справи до полагодження. Члени повинні старатися присднувати нових членів до Т-ва і до Союзу. — К. Маньківський, предс.; П. Дзюба, кас.; В. Попович, секр.

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО. — Т-во ім. І. Франка, Відд. 334 повідомляє, що збори відбудуться в неділю 12-го травня, о год. 1-ій по пол., в залі, де звичайно. Проситься всіх привести нових членів і вписувати своїх дітей до УНС. — Н. Задерецький, предс.; Ст. Боганек, кас.; Гр. Демкович, рек. секр.

Ізраїль заповів вислання свого корабля через Суезький канал

Єрусалим. — Ізраїльський уряд заявив, що він не погоджується із способом, як Рада Безпеки полагодила останню заяву Єгипту в справі Суезького каналу. Він зазначив, що не відповідають правді супозиції, висловлені в західній пресі, що Ізраїль перевірить справжні інтенції Єгипту, скориставши з послуг будь-якого корабля під чужим прапором, який віз би товари до Ізраїлю. Зате Ізраїль заповів, що він задумує вислати на Суезький канал власний корабель, під прапором Ізраїлю. Єгипет у своїй заяві не сказав нічого про відношення до права Ізраїлю користуватись Суезьким каналом, але ніхто з членів Ради Безпеки, зібраних на засіданні в минулу п'ятницю в цій справі, не мав сумніву, що Єгипет знову не перепускатиме ізраїльських кораблів, стоячи на становищі, що між Єгиптом і Ізраїлем все ще формально існує стан війни. Тому, що сам Єгипет погодився тепер на розсуджування спірних справ, які виходили б з різної інтерпретації Константинопільської конвенції з 1888 року, Міжнародним Трибуналом в Гаазі, Ізраїль, переконавшись про незмінене становище Єгипту, задумує зголосити туди скаргу проти нього.

Нові мадярські іміґранти приміщені будуть в готелі „Джорджа" в Брукліні

Кемп Кілмер, Н. Дж. — Представник Президентового Комітету для справ мадярських втікачів заявив, що від 1-го травня нові мадярські втікачі просто з корабля приміщені будуть в готелі „Джорджа" в Брукліні, бо з днем 15-го травня зліквідується табір в місцевості Кілмер, Н. Дж. Того ж дня переїдуть з Кілмеру до Бруклина ті мадярські іміґранти, які ще не будуть до того часу розселені. В Кілмері досі перебуває ще 359 втікачів. Натуралізаційний уряд буде опікуватись мадярськими втікачами і в Брукліні. Різні релігійні й громадські аґенції допоможуть перевезти іміґрантів із Кілмеру до Бруклина, Н. Й. Пізніше цих іміґрантів розміщуватимуть по окремих стейтах. Досі через табір Кілмер перейшло 31,765 мадярських втікачів.

Найчисленніша група між затрудненими — це білокомірцеві робітники

Луїсвіл, Кентоки. — Фахівець від робітничої статистики Брунсвік А. Баґдон промовляв на районовій конференції Президентового Комітету для виховання тих, які мають вищу від середньої освіту, і заявив, що група так званих білокомірцевих працівників творить найчисленнішу групу серед затруднених в цій країні. Це сталося пораз перший в історії ЗДА в минулому році. Цей комітет дбає про те, щоб в південних стейтах збільшити число осіб із вищою освітою, бо бракує вишколених працівників в різних ділянках промислу. „Недостача вишколених технічних і професійних працівників є загальна в цілій країні, казав Баґдон, і вона буде ще більша, якщо ми в швидкому темпі не подбаємо про те, щоб якнайбільше осіб кінчало вищу остіту".

Цигарки мають подорожчати на одного цента від пачки

Ню Йорк. — Фабриканти цигарок повідомляють, що вже в недалекому часі курці в цій країні мусітимуть платити більше за цигарки, які подорожчають на один цент від пачки. Мають подорожчати всі роди цигарок. Подорожчання цигарок спричинене тим, що подорожчала праця, збільшилася ціна за сирівець (тютюн) і дорожчі є машини в тютюнових фабриках. В 1956 році фунт сирівцю коштував 5 центів більше в порівнянні з 1955 роком. На подорожчання цигарок має вплив і збільшення видатків на рекляму, бо окремі фірми мусять сильно реклямувати свій товар, щоб можна було витримати конкуренцію з різними родами цигарок, головним чином із фільтрами. В 1955 році було тільки 19 відсотків цигарок із фільтрами, а в 1956 році таких цигарок було вже 30 відсотків.

● **Англійський міністер** закордонних справ Сейвайн Ллойд зголосив судову скаргу проти своєї дружини Єлисавети, домагаючись розводу. Вони одружилися 6 років тому і мають чотирічну доньку. Часописи не подають причини цього подружнього розладдя.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і спільниками 18 мільйонового майна організації.

ВСЯЧИНА

ЯК НІМІ НАПИСИ ЗАГОВОРИЛИ

Відомості про дуже цікаву історію Нільської долини дійшли до нас у вигляді численних руїн стародавніх єгипетських міст, пам'яток мистецтва і різних написів.

Стародавні єгиптяни писали гієрогліфами — чітко виведеними знаками - малюнками, які зображували слова. Щоб відтворити воду, рисували кілька хвилястих ліній; гори зображувалося малюнком двох гір і т. ін.

Згодом, коли виникли абстрактні поняття і власні імена, мова ускладнилась, і єгипетські гієрогліфи почали змінюватись. Малюнкові знаки, що колись читались як цілі слова, стали тільки складами і окремими звуками. Це зробило систему єгипетського письма досконалішою, а водночас і складнішою.

Багато років вчені - єгиптологи вивчали єгипетські написи, поки людська думка розв'язала цю таємницю історії.

В 1799 році, під час походу Наполеона в Єгипет, поблизу міста Розетти французькі вояки знайшли в землі велику плиту, списану старосгипетськими письменами. Тут же, на камені, подано було переклад цього напису грецькою мовою.

Так вперше виникла можливість, порівнюючи із грецькою мовою, прочитати старосгипетський текст.

Від 1898 по 1822 рік над розшифруванням Розетського каменя працював французький учений Ф. Шампольйон. Незважаючи на свої молоді роки Шампольйон вільно говорив грецькою, латинською і арабською мовами, прекрасно знав історію стародавнього Єгипту. Незвичайна ерудиція і напружена робота протягом 14 років допомогли ученому розшифрувати єгипетський напис на Розетському камені. 27 вересня 1822 року вчений зробив про це доповідь на засіданні Академії наук. Ця дата і тепер вважається днем народження нової науки — єгиптології.

Ключ до розв'язки старосгипетських гієрогліфів Шампольйон знайшов, підставивши літерне значення до гієрогліфів в імені „Птоломей".

Через деякий час Шампольйонові пощастило виявити другий пам'ятник, на якому він прочитав ім'я цариці Клеопатри, також написане старосгипетськими гієрогліфами. Після цього Шампольйон не тільки впевнився, що правильно розшифрував гієрогліф „Птоломей", але й познайомився з кількома новими. Далі справа пішла швидше, і німі колись написи заговорили.

Л. Ситенко.

ДНІПРО І ПОЧАЙНА

Хто не знає, що Київ стоїть на березі Дніпра? Але в минулому Дніпро не підходив до міста: між ними вздовж Оболоні і Подолу протікала ще одна річка — Почайна, яка тільки в районі сучасної Поштової площі повертала до Дніпра. А дніпровське русло було там, де тепер знаходиться „Старик", тобто Старий Дніпро.

Почайна була така глибока, що не тільки її гирло, але й значна частина служила за гавань для річкових суден. Літопис сповіщає, що княгиня Ольга в розмові з візантійськими послами порівнювала Почайну з константинопольською гаванню. В цій же річці відбулося хрещення киян у 988 році. Твердження нібито місцем хрещення був Дніпро, ґрунтується на незнанні старокиївської топографії.

На початку 18 століття, щоб скоротити шлях кораблів з Дніпра до почаївської гавані, через косу, що роз'єднувала дві ріки, прорито канал. Необачність будівничих каналу призвела до того, що Дніпро ринув у Почайну і зрізав косу між ними. Так зникла Почайна, і лише відтоді твердження, що Київ стоїть над Дніпром, стало обґрунтованим і точним.

У зв'язку з наближенням русла Дніпра до Києва, нижчі райони — Поділ і Оболонь — стали більше терпіти від повеней. Крім того, постала загроза поступового підмулювання київських гір.

Француз - інженер де-Боскет, якому доручено з'ясувати причину підмулювання Дніпром правого берега, вбачав її у водяних млинах, що працювали на дніпровській воді. На підставі висновків де-Боскета, 1745 р. видало указ „негайно всі ті млини, поставлені по київському березі, з тих місць позносити, щоб жадного на цьому березі не лишилось".

Звичайно виконання такого „мудрого" указу не допомогло. Тоді вийшов новий указ — розширити „пробитець" (канал) що злучує Дніпро з Чорторисм Але після цього Дніпро ринув вбік Чорторию з такою силою що постала загроза, що рік відійде від Києва.

Остаточно проблему розв'язано лише після того, як запрудженням проходу до Чорторию — на лівому березі, створенням міцної набережної і ряду дамб — на правому березі припинено підмулювання Дніпром києво-подільського берега.

Л. Ситенко.

ЛІКИ З БДЖОЛИНОЇ ОТРУТИ

Коли бжола кусає, вона разом з жалом вводить у місце укусу краплинку прозорої запашної рідини, гіркої на смак. Це — отрута. Кількасот укусів бджіл прискорить пульс (живчик), спричиняють у людини конвульсії і навіть смерть. Але, як показує практика, у певних дозах бджолина отрута може бути з користю вживана як лікувальний засіб. Ось чому її здавна застосовують у народній медицині для лікування деяких недуг.

Встановлено, що ця складна хемічна речовина діє на центральну нервову систему, поширює кровоносні судини, дуже добре впливає на серцевий м'яз — робить скорочення серця більш енергійними і сповільнює їх ритм.

Тепер уживається в медицині декілька лікувальних препаратів, виготовлюваних з бджолиної отрути. Їх з успіхом застосовують проти ревматизму, подагри, гіпертонічної недуги, малярії (пропасниці), різного роду неврозів і ін. Хворим призначається спеціяльний курс лікування, який триває один-два місяці. Протягом цього часу кожний з них одержує отруту від 180—200 бджіл. Вчені продовжують вивчати властивості бджолиної отрути і її діяння на організм людини.

Пригода американського летуна

● **Генрі Буш**, 42-річний американський пілот, що працює на летунській лінії у Венесуелі, пережив під час приватної подорожі по Далекому Сході незвичайну пригоду. Бувши в столиці Камбоджі, Пномпенгу, він почув від незнайомого індо-китайця просьбу — зробити „подорож ласки" літаком. Ближчі подробиці, мовляв, почує він у Гонґ Конґу. У Гонґ Конґу призначено йому телефонічно зустріч в каварні з молодою, дуже гарною китайкою, яка передала йому детальну мапу, сказавши, що в португальській колонії Макао на побережі Китаю дістане він до своєї диспозиції літак. Приваблений романтичною пригодою, полетів Буш тим літаком у товаристві ще одного американця, прізвища якого відмовився подати, та китайського механіка, на 350 миль вглиб комуністичного Китаю. Через дві хвилини після того, як він приземлився на визначеному на мапі пустинному місці, надїхало вантажне авто, звідки передали йому 10-річного хлопця, з яким він вернувся до Макао. Там негайно того хлопця забрали від нього. Виявляється, що це був вивезений на провінцію служником, комуністом син багатого китайця, який перед тим втік за кордон. Багатий батько зорганізував викрадення свого сина з комуністичного Китаю при помочі американця з нахилом до небезпечних пригод. Пілот відмовився від 10,000 дол., що їх хотів дати йому китаєць, а прийняв тільки золотий годинник і деякі мистецькі пам'ятки, мабуть, високої вартости.

ТАРЗАН, ч. 3856. Зміна тактики.

Ще і ще раз блискучий меч Евіда ранив Тарзана.

Він зрозумів, що цей двобій, мусить негайно закінчитися, бо інакше кращий фехтувальник посіче його на шматки.

Він безнадійно завдавав швидких і змінливих ударів, покладаючись на брутальну силу, щоб тільки перемогти ворога!